

ZPRÁVODAJ

Obce Černousy

Listopad / 2020

<http://cernousy.cz>

<https://www.facebook.com/Obec-Černousy>

Občasník obce Černousy. Své připomínky a náměty na články adresujte na Obecní úřad Černousy, nebo na: pecoufal@seznam.cz, Petr Coufal, tel.: 725 716 576.

Slovo Starosty

Dobrý den,

sotva nám začal nový školní rok, tak je tu bohužel další omezení, které nedovolí dětem pravidelnou docházku do školy. Omezující nařízení vlády se bohužel dotkla i všech občanů. Je to úmorné každý den sledovat, číst zprávy ohledně Koronaviru a nevědět, co a jak bude dál. Doufejme, že navržená opatření povedou k pozvolnému zlepšení.

Na začátku září, dne 3.9.2020 proběhlo veřejné zasedání zastupitelstva obce Černousy, kde byl schválen nový Územního plánu obce Černousy, který nabyl účinnosti dne 19.9.2020. Konečně se uvolnily ruce jak obci, tak i zájemcům o to, postavit si v obci novostavbu. Během měsíce listopadu a prosince bude probíhat příprava sestavení rozpočtu obce na rok 2021, který budeme muset připravit zodpovědně s ohledem na stávající situaci.

Upozorňuji, že proběhne také pravidelný svoz nebezpečného a objemného odpadu, tentokrát o něco posunutý termín, na sobotu 21.11.2020.

Přeji všem pěkné dny a pokud to půjde, tak i dobrou náladu.

Miroslav Richter, starosta

Blahopřání

V listopadu slaví své narozeniny 18 našich občanů a občánek a v prosinci jich oslaví své narození 20.

Všem přejeme vše nejlepší, hodně zdraví a spokojenosti do dalších let.

Narozeniny v listopadu slaví paní a slečny: Mária Horáková, Vědunka Beranová, Jiřina Šíkolová, Mariya Prokopenko, Romana Brázdová, Petra Stoklasová, Šárka Šemberková, Monika Grulová, Lucie Síglová, Drahomíra Kučerová, Kateřina Grulová a Nela Hospodářská.

Pánové a chlapi: Karol Ištók, Josef Konkus, Oldřich Kudrnovský, Ladislav Babiak, Jan Pražák a Radek Hospodářský.

V prosinci budou slavit dámy: Anna Ondřejíková, Zdeňka Wollmannová, Hana Babiaková, Iveta Kellerová, Lýdia Husarová, Daniela Koniecká, Jana Ottmarová a Vanesa Hospodářská.

Pánové: Jiří Šemberk, Josef Šiška, Jan Danč, Jiří Šemberk ml., Jan Ottmar, Milan Zaunar ml., Marek Vnouček, Marek Richter, Dominik Slípka, Matěj Richter, Matěj Matiaš a Petr Lizanec.

Všem ještě jednou hodně zdraví a spokojenosti.

(Pokud si nepřejete zveřejňovat své nebo jména svých dětí, oznamte to na obecním úřadu.)

Obecní zastupitelstvo

Veřejné zasedání zastupitelstva obce č. 3 / 2020 svolal starosta Miroslav Richter dne 3. září do zasedací místnosti OÚ. Zastupitelé se sešli v počtu osmi, jeden se omluvil.

Zastupitelstvo schválilo: rozpočtové opatření č. 3/2020, odpis nebytových pohledávek obce, pronájem obchodu smíšeného zboží, přidělení obecního bytu ve Vsi č.p. 27, prodej pozemků, nový Územní plán obce Černousy a mnoho dalšího.

Usnesení ze zasedání si můžete přečíst na úřední desce před OÚ a na stránkách obce <http://cernousy.cz>

SVOZ NEBEZPEČNÉHO ODPADU

Sobota 21. listopadu 2019

Upozorňujeme naše občany, že se mohou zbavit odpadů, které nelze skladovat. Tekuté odpady můžete odevzdat pouze v uzavřených nádobách. Podnikatelé a firmy zaplatí plnou cenu dle sazebníku. Seznam odpadů, které můžete odevzdat najdete na vývěškách a na el. stránkách obce.

Rozpis svozu

Boleslav – křižovatka u mostu - - - - 8:00 – 8:15
Ves – hospoda - - - - - 8:20 – 8:35
Obecní úřad - - - - - 8:40 – 8:55
Černousy – hospoda - - - - - 9:00 – 9:15

Využijte možnost, kdy obec hradí likvidaci odpadů, která je jinak finančně náročná.

SVOZ OBJEMNÉHO ODPADU

Sobota 21. listopadu 2019

Upozorňujeme naše občany, že se mohou zbavit: **Objemný odpad** je starý nábytek, čalouněný či plastový nábytek, postele, matrace, podlahové krytiny, koberce, peřiny, dětské autosedačky, dřevo.

Objemný odpad jako např. skříň či postel je nutné nejprve objemově upravit, tj. rozdělat či rozložit na desky. Tyto odpady budou přijímány pracovníkem obce na svozovém místě zdarma.

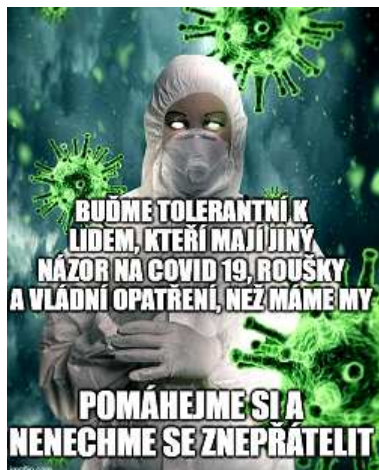
Upozornění: sedadla z aut na sběrném místě neodebíráme !!!

Svozové místo: Černousy – bývalá pískovna nad panelovým domem - - - - - 08:00 – 11:00

Výlet na Zahradu Čech

Jednou z mála akcí, kterou pro nás letos mohla Obec uskutečnit v době rozvolňování opatření proti šíření koronaviru, byl výlet na zahradnický veletrh Zahrada Čech do Litoměřic. Účast však byla zřejmě z přetrvávající obavy z nákazy velice nízká, zaplnili jsme autobus sotva ze dvou třetin. Přesto ti, kteří se zájezdu zúčastnili, byli velice spokojeni. Tak jako každoročně jsme se mohli pokochat prohlídkou kytíček, stromků, ovoce, zeleniny, různých kutilských potřeb, něco si nakoupit, ochutnat burčák nebo i něco ostřejšího, případně si dát i něco k snědku. A když už jsme byli hodně uchození, poseděli jsme a poslechli si pěkný koncert Standy Hložka. Počasí nám přálo a když jsme po 18té hodině dorazili domů byli jsme příjemně unaveni a spokojeni.

Děkujeme tímto obci za to, že nám zorganizovala tento moc pěkný výlet. Spokojení účastníci zájezdu.

Co nám Covid vzal

To, že pandemie a s ní související opatření proti šíření viru měla v letošním roce dopad na každého z nás, není pochyb. Stejně tak poznamenala i chod naší obce a to především z hlediska kulturního a společenského dění.

Již na jaře jsme museli zrušit plánované Obecní klání a s ním související soutěž o nejkrásnější malované vejčko. Také naši hasiči byli nuceni odložit na neurčito již zajištěnou jarní hasičskou zábavu.

V krátké letní době uvolnění opatření jsme sice stihli společně s hasiči uspořádat kácení máje, které se velice zdařilo, a v září jsme pak ještě mohli na výlet do Litoměřic na Zahradu Čech. Pak ale přišla druhá vlna pandemie a další razantní omezení. Museli jsme zrušit vítání občánků, děťátka manželů Šikolových a Lizancových tak budeme muset zřejmě přivítat mezi občany obce pouze symbolicky. Myslivci ve Vsi ruší svojí tradiční podzimní zábavu. Vánoční stromek před obecním úřadem na začátku adventu sice rozsvítíme ale bez společného setkání a zpívání koled. Také o mikulášskou nadílku, kterou každoročně pořádají hasiči, budou letos děti nejspíš ochuzeni.

Vážení občané, čtenáři, určitě Vám nechci kazit náladu svými černými scénáři. Naopak, chci Vás v této „blbé“ době podpořit a doporučit Vám hodně optimizmu. Mějte radost ze života a žijte pokud možno tak, jak jste zvyklí, mnohdy stačí vypnout zprávy v televizi a na internetu neklikat na katastrofické titulky. Ať už si o pandemii a s ní souvisejících opatřeních vlády myslíte cokoliv, snažte se především zachovat si zdravý rozum, situaci nepodceňovat ale zároveň se z ní nehroutit.

Přeji Vám pevné zdraví, chraňte se, opatrujte se a nezblbněte. Petr Coufal, místostarosta

Krajské volby

Ve dnech 2. a 3. října se konaly volby do zastupitelstev krajů.

V naší obci byla volební účast 37 %, k urnám přišlo 93 voličů z možných 253.

A jak jsme volili:

Starostové pro Liberecký kraj 42,39 %
ANO 2011 23,91 %
Svoboda a př. demokracie (SPD) 8,70 %
Komunistická str. Čech a Moravy 7,61 %

.....
Občanská demokratická strana 4,35 %
Česká str. sociálně demokrat. ... 2,17 %
Pro KRAJinu 2,17 %
Soukromníci a Svobodní 2,17 %
Str. pro otevřenou společnost 2,17 %
Trikolóra hnutí občanů 2,17 %
Demokratická strana zelených 1,09 %
Společně pro Liberecký kraj 1,09 %

Sbor dobrovolných hasičů Ves

Dobrý den vážení čtenáři, co se týká mimořádných situací v naší obci, tak proběhly dva poplachy a to Zásah č. 5/20 dne 31.8.2020, ve 4.38 hod byl operačním důstojníkem HZS-LK vyhlášen poplach, pád stromu přes komunikaci ve směru z obce Černousy na komunikaci 1/13, zúčastněné JPO SDH Ves, stanice Raspenava. Jako druhý zásah byl dvoudenní maraton 14 – 15 října kdy se naší obcí opět prohnala velká voda. Řeka Smědá v letošním roce již po druhé opustila své koryto a zatopila louky, pastviny a dvě komunikace které byly úplně uzavřené pro osobní automobily. Naštěstí celá povodeň se obešla bez újmy na zdraví a ztrátách na majetku. Jistě jste si všimly že ve středu 7. 10. 2020 neproběhla pravidelná zkouška sirén. Na zasedání stálé pracovní skupiny Ústředního krizového štábu bylo rozhodnuto, že se dne 7. 10. 2020 ruší pravidelná zkouška sirén. Ohledně prací okolo hasičské zbrojnice máme bohužel kvůli pandemii stopku. Ale na jaro plány máme, zbrojnice se bude i na dále zvelebovat. Připomínám, že všechny akce, činnost a zásahy můžete sledovat online na Facebookových stránkách sdh Ves (obec Černousy).

Marek Zikmund, starosta SDH Ves

Blahopřání

V listopadu oslaví své krásné životní jubileum naše dlouholetá členka paní Vědunka Beranová. Chceme jí touto cestou poděkovat za její příkladnou a poctivou práci nejenom pro hasiče, ale i pro obec. Přejeme Ti Vědunko do dalších let hodně radosti, pohody, životního elánu a hlavně hodně, hodně zdraví.

Černouský kvíz

Správná odpověď' z minulého kvízu: Usměvavá dívka na fotce z roku 1966 je Marie Divišová.
(Fotku nám sama zapůjčila – děkujeme!).

Do uzávěrky tohoto vydání nám došlo mnoho správných odpovědí, z kterých byl vylosován výherce a tím se stal **František Ivičič. Blahopřejeme!** Poukázku na nákup zboží, tentokrát v hodnotě **200,- Kč** v obchodu se smíšeným zbožím v Černousích si může vyzvednout na OÚ.

Otázka dnešního kvízu: Kdo je ta krásná dívka na fotce také z roku 1966 ?

Své odpovědi posílejte na e-mail: pecoufal@seznam.cz nebo SMS zprávou na tel.: 725 716 576 (nezapomeňte uvést i své jméno), **můžete jí sdělit i osobně Petru Coufalovi.** Výherce, který bude vylosovaný ze správných odpovědí, získá poukázku na nákup zboží v hodnotě **100,- Kč** v obchodu se smíšeným zbožím v Černousích.

Myslivecký spolek Andělka – Ves

Vážení občané, využívám tohoto prostoru v obecním zpravodaji ke krátké informaci o činnosti našeho mysliveckého spolku.

V září jsme se sešli na členské schůzi na terase hospody Pod Lípou ve Vsi, kam jsme pozvali i naše přátele. Hlavním bodem programu byla oslava životních jubileí našich členů, 65. narozenin předsedy Zdeňka Štrbáka a 70. narozenin Jiřího Horáka. Oslavencům jsme popřáli hodně zdraví, spokojenosti a úspěchů jak v mysliveckém, tak v osobním životě a předali jim myslivecké diplomy a dary. Na rožni jsme si ogrilovali uzeného divočáka a za pěkného počasí poseděli a podiskutovali až do večerních hodin.

Také Vás musím bohužel informovat, že naše tradiční myslivecká zábava v listopadu se z důvodů pandemie neuskuteční. Tak snad si to vynahradíme v příštím roce.

Za MS Andělka – Ves Vám přeji hodně zdraví, Rudolf Štrbák, myslivecký hospodář

Bába bylinářka

Badyán

Účinky rostliny:

- virové infekce (spekuluje se o účinku na **koronavirus**) • bolesti **v krku**
- **chřipka** • **posílení organismu** a **rekonvalescence** po nemocích
- zlepšení **spánku** • svalové **křeče** • **nadýmání** • **zácpa** • **průjem**
- **kašel** • revma, **revmatismus**, revmatoidní artritida • **střevní kolika**
- **průjem** • bolesti **kloubů**

Nejen do vánočního cukroví.

Působí proti podráždění, a tak se přidává do **sirupů na kašel**. Čaj z badyánu ulevuje od **revmatismu**, pomáhá při **kolikách a bolestech v krku**. Dokonce se z něho vyrábí i lék tamiflu.

Nedoporučuje se dávat do čajových směsí pro malé děti. Může u nich způsobit nevolnost.

Badyánový čaj na trávicí potíže, bolesti kloubů a chřipku:

Umletý badyán zalijeme vroucí vodou a necháme louhovat alespoň 6-7 minut. Kdo má rád, může si čaj osladit trochou medu a přidat špetku mleté skořice.

Tento čaj užíváme pravidelně jako prevenci nebo jako léčivý čaj při problémech s **bolestmi kloubů, průjmu a chřipce**.

Ivana Aronová

Něco z historie

V této části Vám přepisujeme články z nádherné publikace „**Černousy ... Jak šel život v obci do roku 1940**“, autorů pana Güntera Krause a Petra Krause, kterou nám darovali a je k nahlédnutí na OÚ.

Škola

Až do roku 1881 bylo pro děti z Černous, Vsi a Boleslavi počítáno se školou ve Vsi. Během zimy byla v Černousích tzv. Zimní škola. Ta byla v provozu již roku 1820 a nacházela se v různých domech (např.: čp. 4, 5, 6, 15, 20, jednou dokonce v panské pekárně naproti nynějšímu kostelu – hájovně). Zpočátku dostávali dotyční majitelé domů od obce topení, později od rodičů každého školáka 2 krejcare, ještě později 10 krejcarů na celou zimu.

Výuku prováděl tzv. domácí učitel ze Vsi, který od řídícího dostal 8 saských feniků. Jako poslední „školní pomoc“, která v Černousích udržela vyučování, byl zvolen jistý Aschler a Wenzel Möldner, syn vrchního učitele Karla Möldnera

ze Vsi. Wenzel Möldner zemřel jako penzionovaný vrchní učitel z Oldřichova v Hájích ve Vsi roku 1887.

Po zavedení nových školních zákonů zůstala „zimní škola“ v Černousích, vyučování vedl stávající učitel ze Vsi. Toto místo zastávali zprvu výpomocní učitelé W. Scholz (tkadlec), Černý (vysloužilý voják), J. Ullmann (úředník s nedokončeným vzděláním), 1882 – 1883 Christian Reumund t. č. vedoucí školy v Dürngrün bei Schönbach (nyní zaniklá obec v okrese Cheb). Jeho plat byl 350 zlatých rakouské měny.

V roce 1883 žádala obec Černousy o stálou exposituru, dostala však zamítavou odpověď. V roce 1885 učinila obec kroky k dosažení vlastní školy. Tentokrát byla žádost úspěšná. V květnu 1885 bylo povoleno zřízení samostatné školy s datem 1. leden 1886. Povolení vydala c. k. zemská školní rada. Prvním učitelem byl Franz Josef Hausmann. V době učitelování učitelů Černého, Augusta, Ulmanna, Reumunda byla škola v panském domě zdejšího statku, zpočátku v přízemí, později v 1. Patře. Od školního roku 1884/85 je jednotřídní škola v samostatné budově statku, tato budova byla dána v užívání hrabětem Clam – Gallasem bezplatně vždy na šest let.

Roku 1905 byla Školní rada ve složení: Josef Schwind (starosta obce), Josef Schubert (řídící učitel), Franz Röder (farář ve Vsi), Anton Kretschmer, Ferdinand Neumann, Johann Schönfelder, Karl Altmann a Franz Peuker. Tohoto roku byl řídícím učitelem Josef Schubert, katechismus vyučoval farář ze Vsi Augustin Lang a ručním pracem vyučovala Marie Stelzig.

Na čtvrtek 14. srpna 1927 byla svolána komise za účelem zřízení české školy. Jelikož v Černousích nabyly žádné české děti, připadaly v úvahu pouze české děti ze sousedních obcí. V čistě německé obci jakou Černousy byly, měla být zřízena na pozemkovou reformou zkonfiskovaném panském sídle. Tím by byla ohrožena letní prázdninová kolonie, která k ubytování využívala prostory prvního patra statku. Proti tomuto rozhodnutí byl Dr. Makovským coby zástupcem Franze Clam – Gallase vznesen ostrý protest.

K otevření školy v termínu však nedošlo. Učitel se sice našel. Nikoliv však v Černousích ale u svého kolegy ve Vsi. Jelikož za těchto podmínek nemohl svoji práci vykonávat, odjel. Nakonec k otevření české školy ve dvoře statku přeci jen došlo. Ve svých prostorách fungovala až do 2. Světové války. Po válce byla přesunuta do prostor po německé škole. Roku 1935 vedl německou školu řídící učitel Rudolf Bienert a českou školu řídící učitel Jan Roušar.

Obrázky ze starých časů

Vážení čtenáři, v této rubrice Vám otiskujeme obrázky a fotografie z historie naší obce. Pokud máte doma nějakou fotku z dob minulých, budeme velice rádi, když nám jí zapůjčíte k otisknutí.

Tentokrát obchod s nápoji a limonádou v Černousích, fotografie pochází z roku 1905 (kolorovaná byla pravděpodobně později).

Turów

Ochrana zdrojů pitné vody v okolí dolu Turów bude stát 1,5 miliardy korun

Liberecký kraj ve spolupráci se Severočeskou vodárenskou společností a Frýdlantskou vodárenskou společností provedl kalkulaci nákladů, které bude nezbytné vynaložit na opatření pro ochranu zdrojů pitné vody v blízkosti polského hnědouhelného dolu Turów. Podle současných odhadů se částka pohybuje okolo 1,5 miliardy korun.

Ministerstvo životního prostředí má existenci škod a výši nákladů za povinnost nahlásit Evropské komisi a požadovat jejich náhradu. Doposud jsme na opatření vzniklých vynaložili už několik milionů. Jsem rád, že se Česká republika nakonec postavila za kraj, obce a jejich obyvatele. Bohužel to vypadá, že Polsko s námi jednat nechce. Obce a vodárny odpovídají za dodávky pitné vody obyvatelům Liberecka a nemohou riskovat a začít jednat až ve chvíli, kdy voda do Polska odeče – navíc za situace, kdy Polsko odmítlo vytvořit pro takovou situaci krizový plán.

Tuto finanční zátěž nemohou nést subjekty, které problém nezpůsobil, a ani čeští daňoví poplatníci. Náklady by podle mého názoru měl hradit ten, kdo situaci způsobil, tedy těžbařská polská státní společnost. Kalkulaci jsme proto zaslali na Ministerstvo životního prostředí a vyzvali ho k uplatnění nákladů u Evropské komise. Zatím jsme reakci neobdrželi. Požádali jsme o ni do 12. října letošního roku.

Martin Půta

Hejtman Libereckého kraje

Turówu se bojí už i Němci. Propad země v Žitavě, kontaminovaná nebo žádná voda

Česko zřejmě získá významného spojence v řešení dopadů těžby v dole Turów nedaleko českých hranic. Byla zveřejněna studie, podle které pokračující těžba uhlí významně poškodí přírodu na německé části hranic. Podle nejhorších scénářů může přijít Žitava a okolí o vodu.

Odborná studie geologa **Ralfa Kruppa** ukazuje, že těžba bude pro Žitavu a okolní vesnice představovat značná rizika. Podle ní může klesnout do roku 2044 hladina podzemní vody o dvacet metrů.

Kvůli těžbě se také může propadat zem. Podle Kruppa dosud došlo k poklesu o metr, v důsledku další těžby to může být v následujících dvaceti letech další 1,2 metr a přímo v centru města Žitava to může být kolem půl metru. Studie také upozorňuje, že kontaminované důlní vody mohou znehodnotit podzemní vodu v okolí. Podle Kruppa hrozí ještě jedno riziko, v případě protržení náspu Lužické Nisy se může řeka ztratit v důlní jámě.

Starosta Žitavy **Thomas Zenker** chce, aby situaci řešila saská vláda. Podle něj bylo předchozí schvalovací řízení těžby v dole neuspokojivé a bylo sporné, zda byly splněny právní požadavky evropského posouzení vlivů na životní prostředí.

HASIČI RADÍ OBČANŮM

Pořídte si pro svoji bezpečnost domácí detektor nebezpečných plynů

Hasiči v posledních letech zaznamenávají stoupající počet zranění, poškození majetku nebo úmrtí z důvodu úniku nebezpečného plynu. Také počet domácností používajících k vytápění, ohřevu vody nebo vaření zemní plyn nebo propan-butan stále roste.

Domácí detektor úniku plynu by měla mít pro vlastní bezpečnost každá domácnost, kde se nachází plynový ohřívač, vařič, nebo jiný přístroj, který je poháněn plynem, případně místa, kde jsou skladovány tlakové lahve s plynem. **Detektor plynu dokáže včas odhalit případné nahromadění hořlavých, výbušných či toxických plynů**, protože reaguje už při koncentracích, které ještě nejsou zdraví nebezpečné. Na přítomnost plynu upozorní zvukovou a světelnou signalizací. Některé detektory také na digitálním displeji zobrazí koncentraci nebezpečného plynu v daném místě.

Nejčastější nebezpečné plyny v domácnosti

Metan • hlavní složka zemního plynu • hořlavý a výbušný • lehčí než vzduch, hromadí se pod stropem

Propan-butan • hořlavý a výbušný • těžší než vzduch, klesá k podlaze

Oxid uhelnatý • vzniká při nedokonalém hoření a spalování • hořlavý, výbušný a smrtelně jedovatý • není ani cítit, ani vidět • je mírně lehčí než vzduch, stoupá ke stropu

Kam umístit detektor

Detektory instalujeme do místností, kde hrozí únik plynu. Nejčastěji jsou to kuchyně, kotelny nebo místnosti, kde je například plynový ohřívač vody (tzv. „karma“). **Místo instalace volíme podle toho, jestli chceme odhalit únik lehkého plynu stoupajícího ke stropu, nebo těžkého, který se drží u podlahy.** Vhodné umístění konkrétního detektoru by mělo být popsáno v návodu použití výrobku. Poplašným signálům se vyhneme právě správným umístěním a dostatečnou vzdáleností od spotřebiče.

Konkrétních modelů domácích detektorů úniku plynu je celá řada. Detekují různé plyny, nejčastěji propan-butan, zemní plyn, ropné látky a etylen. Na trhu je také dostatečný výběr detektorů plynu, které lze zapojit do běžné zásuvky s napájením 220V.

Jak se zachovat při úniku plynu

Když víme, odkud plyn uniká, **okamžitě uzavřeme hlavní uzávěr plynu. Místnost se snažíme vyvětrat otevřením oken a dveří. Poté místo urychleně opustíme.** Nezapomeneme varovat sousedy v domě a **událost oznámíme na tísňovou linku 150 nebo 112.** Zamezíme používání otevřeného ohně nebo jiného možného iniciátoru výbuchu (např. vypínače, elektronické přístroje, spotřebiče).

Pokud dojde k nadýchání nebezpečného plynu, **vyneseme postiženou osobu na čerstvý vzduch**, udržujeme ji v klidu a teple a sledujeme dýchání a stav vědomí. Při zástavě dechu okamžitě zahájíme umělé dýchání. **Vždy zavoláme lékaře** prostřednictvím tísňové linky 155 nebo 112, i když se postižená osoba subjektivně cítí dobře.

Pro snížení pravděpodobnosti vzniku nežádoucí události v souvislosti s provozem plynových zařízení je důležité provádět jejich **pravidelné revize a kontroly.**

*Autor: por. Mgr. Iva Michalíčková,
koordinátorka preventivně výchovné činnosti, HZS Libereckého kraje*

linka bezpečí

✓ ZDARMA
✓ NONSTOP
✓ ANONYMNĚ

☎ 116 111

rodičovská linka

☎ 606 021 021

✓ ANONYMNĚ

Milí rodiče, prarodiče, pěstouni, pedagogové,

doporučit dětem Linku bezpečí není slabost či selhání. Jsme tu, abychom jim a vám pomohli i v těchto dnech.

Dětem nabízíme možnost svěřit se:

- když se cítí smutně
- prožívají různé strachy a úzkosti
- jsou naštvaní, nebo mají další otázky a trápení

Podpořte své děti, aby využily Linku bezpečí 116 111. Kromě telefonu je k dispozici chat i e-mail.

- nabídněte jim samý prostor
- zaručte jim soukromí
- nechte je tak ventilovat jejich starosti

WWW.LINKABEZPECI.CZ

víme, že dnešní situace nemusí být pro vás lehká a možná přináší řadu ne zcela obvyklých starostí. Proto Vám nabízíme pomoc na naší Rodičovské lince.

Můžete s námi sdílet například:

- strach o děti, strach o jejich zdraví
- starosti v souvislosti s učením doma (režim, odmítání ...)
- „ponorkovou nemoc“ v rodině
- napětí a nálady dospívajících
- potíže s předáváním dětí po rozvodu

Provozní dobu naleznete na našich stránkách. Kromě telefonu je k dispozici chat i e-mail.

WWW.RODICOVSKALINKA.CZ

NÁKUPY PRO SENIORY FRÝDLANTSKO

NÁKUPY POTRAVIN dle vlastního výběru

NÁKUP HYGIENICKÝCH POTŘEB A DROGÉRIE

VYZVEDNUTÍ LÉKŮ A ZDRAVOTNÍCH POMŮCEK

ZAKOUPENÍ NANOFILTRŮ 10 ks/10 Kč

+420 770 14 14 44

v pracovní dny od 8 do 15 hodin

Služba je provozována Komunitním střediskem KONTAKT Liberec, p. o. a Oblastním spolkem Českého červeného kříže Liberec a nenahrazuje odbornou ani právní pomoc. Je bezplatná pro seniory starší 65 let, držitele průkazu ZTP a dlouhodobě nemocné. U nákupu není možné požadovat konkrétní produkt ani obchodní řetězec. Minimální hodnota nákupu je 200 Kč, maximální 1000 Kč. Pro vyzvednutí léků je třeba nahlásit kód eReceptu. Platbu kartou hlaste předem!

POMOC PRO SENIORY FRÝDLANTSKO

Poradíme, zařídíme, zprostředkujeme!!!

- Potřebujete obecné informace o současné situaci?
- Řešíte úřední záležitosti a nevíte na koho se obrátit?
- Víte o seniorovi, který je sám a potřebuje pomoc?
- Hledáte možného poskytovatele sociálních služeb?
- Potřebujete zajistit nákup potravin a léků?

+420 770 14 14 44

v pracovní dny od 8 do 15 hodin

Služba je zajišťována Komunitním střediskem KONTAKT Liberec, p. o. a Oblastním spolkem Českého červeného kříže Liberec.

Humorem proti virům

**Chraňte
sebe, ale
především
své blízké.**

Teď hned si stáhněte
eRousku. Je naprosto
bezpečná. Děkujeme.

→ eRouska.cz

eRouska

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

CHYTRÁ
KARANTÉNA

Download on the
App Store

GET IT ON
Google Play

POZOR! 🔥
Nenechávejte si při vstupu do
supermarketu kvůli COVIDu měřit
bezkontaktním teploměrem teplotu na
čele..
Je to past! Vymaže Vám to paměť!!!
Dneska jsem šel pro těstoviny a sýr a
odešel jsem s láškou vína a láškou
rumu.

Požádali jsme o pomoc zahraniční
Doktory. Účast potvrdili:
Dr. Max, Dr. Oetker, Dr. House a
Doktor z hor.

Mé tělo už absorbovalo
tolik mýdla a
desinfekce, že při
čůrání zároveň čistím
toaletu.

KAT BY UKURVENCI S.R.O.

**Tak ještě jednou pro
blbce z vesnice:
Doporučený odstup je
na délku vidlí VČETNĚ
násady!
(Konec hlášení)**

**Neštví mě, nebo dostaneš
přes roušku.**

Dobrý den, může jít
Covidek ven?
Ne, nemůže Chřipčičko, až
po deváté hodině.

Slečno, vy ale máte
pěknou roušku.
Nešla byste se mnou
do karantény?

Kdyby někdo z vás chtěl večer
ven, nabízím psa k zapůjčení.
Pes na hodinu: 200,-
Vodítko: 100,-

**ŽE SEM SI TÉ HOSPODY
VÍC NEVÁŽIL...**

UDÁLOST MĚSÍCE

JamParádu ani koronavirus nezastaví

Jednou z největších akcí svého druhu ve střední Evropě je soutěž výrobců marmelád JamParáda, kterou již poosmé hostí Kunratice na Frýdlantsku. Její současný ročník sice poněkud poznamenala koronavirová pandemie; Kunratičtí se však nevzdávají a akci, byť ve skromnější míře, uspořádají.

Současná svízelná situace ovlivní především vyhlášení výsledků. „S ohledem na veškeré koronavirové dění kolem nás musíme pro letošek vypustit veřejnou ochutnávku všech vzorků, protože by bylo příliš komplikované zajistit podmínky, které by odpovídaly hygienickým náležitostem,“ prohlásil starosta Kunratic Milan Götz.

Vyhlašování výsledků se v kunratickém kulturním domě uskuteční v sobotu 7. listopadu, přičemž ve hře jsou dvě pravděpodobné možnosti. „První z nich by představovala jakousi omezenou verzi tradičního vyhlášení s alespoň menším množstvím diváků. Druhou a pravděpodobnější variantou

je přenos prostřednictvím kamer a internetového přenosu,“ sdělil starosta.

JamParáda, kterou dlouhodobě podporuje Liberecký kraj, si za dobu své existence vydobyla významné místo na mapě regionálních kulturních a volnočasových akcí. Počty soutěžících i jejich vzorků jdou do tisíců. „Letošní rok je však na počty přihlášených trochu skoupější, což se popravdě není co divit. Lidi nemají moc náladu na soutěžení,“ prohlásil Milan Götz. ➔

text: Jan Mikulička

foto: JamParáda nabízí možnost ochutnat pestrý výběr marmelád
foto: Petr Bíma

Na kraji

Značky se vztyčenou dlaní varují řidiče před jízdou v protisměru

Nově instalované značky s motivem varovně vztyčené dlaně mají zabránit vjíždění řidičů do protisměru. První značka tohoto typu byla umístěna u sjezdu z dálnice D10 nedaleko obce Příšovice. S podob-

Nové značky varují řidiče před jízdou v protisměru.
Foto: archiv LK.

nými symboly se již lze setkat na silnicích v řadě evropských zemí, v České republice se poprvé objevily loni na jaře na dálnicích D1, D2 a D6. Ve zdejší regionu se varovné ruce na výrazném, svítivě žlutém podkladu dále umístí na sjezdech ze silnic I. třídy v Hodkovicích, v ulici České mládeže v Liberci a v Machníně – tedy na místech, kde dochází k nejčastějším porušením předpisů. Jízda v protisměru je jednou z nejnebezpečnějších dopravních situací, která může na pozemních komunikacích nastat. Policie ČR v České republice ročně zaznamená až na tři stá takových případů. V případě, že už taková situace nastane, je nutné zachovat klid. Auto je třeba odstavit ke krajnici, zapnout

výstražná světla, obléct si reflexní vestu, odejít do bezpečí za svodidla a zavolat linku 158. Policii je třeba volat i v případě, že auto v protisměru řidiče potká.

Nové výjezdové základny zdravotníků vyrostou v Hrádku, Frýdlantu a Jablonci nad Nisou

Rada Libereckého kraje odsouhlasila mimořádný účelový investiční příspěvek na projektové dokumentace a zároveň vyhlášení výběrového řízení na zhotovitele nových výjezdových základen zdravotníků. Ve Frýdlantu vznikne kromě výjezdové základny také výukové a výcvikové středisko. Obě projektové dokumentace tam vyjdou na 5 milionů korun. Pro Jablonec nad Nisou činí částka 4 miliony, v případě Hrádku nad Nisou pak jeden milion korun. Zdravotníci v Hrádku, Jablonci i Frýdlantu budou mít moderní pracoviště, které odpovídá standardům 21. století. Na stavbu základen je plánováno využití evropské dotace, především REACT-EU. Výstavbě nové výjezdové základny a výcvikového střediska ve Frýdlantu by měl pomoci projekt česko-polské spolupráce. Cílem kraje je stavět nové moderní základny zdravotnické záchranné služby tak, aby se co nejvíce snížily dojezdové časy sanitek k pacientům. Z nové výjezdové základny již za nimi v krizových situacích míří například zdravotníci v Rokytnici nad Jizerou. V březnu letošního roku podepsal kraj se statuárním městem Liberec memorandum o výstavbě sídla Zdravotnické záchranné služby Libereckého kraje v ulici Kunratická. ←

K věci

Přihlásili byste vámi vytvořenou marmeládu do soutěže JamParáda? A proč?

Květa Vinklátová (SLK)

Dvakrát jsem svůj džem do JamParády přihlásila, a jednou dokonce získala cenu! A letos jsem slíbila, že také uvařím. Tak musím dodržet slovo.

Martina Teplá (ANO 2011)

Fandím všem, kteří se do soutěže zapojí, já bych neměla tolik odvahy tu svou rybízovou přihlásit. Těší mě ale, že si na ní každý rok moji kluci pochutnají, samozřejmě nejlépe s vánočním slepovaným cukrovím.

ZpLK

(Odpověď nedodána.)

Dan Ramzer (ODS)

Marmelády mám rád, ale nevařím je. Raději podpořím regionální výrobce a marmeládu si koupím u některého z nich. V kraji marmeládu vařit umíme a výbornou. Ostatně počet marmelád, které soutěží v JamParádě, každý rok roste.

Pavel Svoboda (ČSSD)

Obdivuji každého, kdo svou energii a lásku vkládá do vaření džemů nebo marmelád. Bohužel, sám se řadím spíše mezi konzumenty. Kdybych měl tohoto bohubilého koníčka a nějaký zajímavý recept, určitě bych se chtěl pochlubit a vzorek své marmelády bych do soutěže poslal.

Radovan Vích (SPD-SPO)

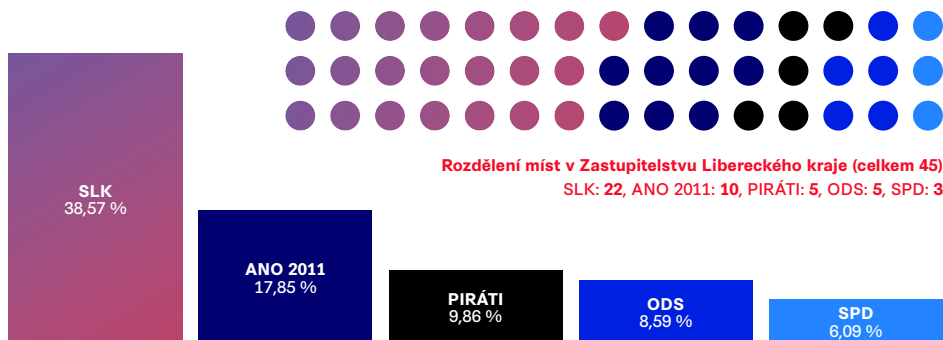
Výroba domácích džemů anebo marmelád patří dlouhodobě k našim národním tradicím. Každá rodina pečlivě uchovává recepty po svých předcích anebo má své vlastní. K této skupině patřím i já, a proto bych své vlastní výrobky do soutěže, která podporuje naše tradice, s radostí přihlásil.

Miloš Tita (KSČM)

Já tedy rozhodně ne. Kuchyně nemá ráda mé neumětství a o tvorbě marmelády nevím už vůbec nic. Zato jsem schopný pilně ochutnávat. ←

KRAJSKÉ VOLBY

Výsledky voleb do Zastupitelstva Libereckého kraje

Rozdělení míst v Zastupitelstvu Libereckého kraje (celkem 45)
SLK: 22, ANO 2011: 10, PIRÁTI: 5, ODS: 5, SPD: 3

Volební účast v Libereckém kraji: 40,41 %

Použité zkratky: SLK – Starostové pro Liberecký kraj, PIRÁTI – Česká pirátská strana, ODS – Občanská demokratická strana, SPD – Svoboda a přímá demokracie.

Na otázku odpovídali členové Zastupitelstva Libereckého kraje pro období 2016–2020, a to z důvodu, že uzávěrka magazínu Kraj byla ještě před krajskými volbami 2020. Děkujeme za pochopení.

Další názory zastupitelů si můžete přečíst na liberecky-kraj.kraj-lbc.cz/zastupitelstvo.

Milan Götz, starosta: JamParáda spojuje historii Kunratic se současností

Marmelády, to není jen něco řidkého, co se maže na chleba nebo rohlík. Dají se použít jako chutný doplněk k sýrům nebo grilovaným masům, přičemž ty starší byly mnohem tužší a daly se krájet jako salám. Starosta Kunratic Milan Götz o džemech vypráví se zaujetím a je znát, že svět ovocných pomazánek jej doslova pohltí.

Jak se zrodila JamParáda?

Jejím duchovním otcem je Jiří Poděbradský, který se do Kunratic před lety přistěhoval. V roce 2012 jsme jako obec pořádali veřejnou debatu a v jejím rámci padl návrh, že bychom mohli vytvořit nějakou novou obecní tradici. A tak dostal Jiří nápad právě na soutěž ve vaření marmelád. Symbolicky to navazuje na tradici místní dnes již zaniklé továrny na džemy, takže jde o ideální propojení minulosti a současnosti obce. V roce 2013 jsme uspořádali první ročník. Na něm výrazně převažovali místní a o ceny se ucházelo bezmála šedesát vzorků. Pak už se to začalo během dalších let nabíjet jako sněhová koule a stalo se, že jsme měli třeba 170 účastníků a 536 marmelád. Kunratická JamParáda není pouze ve znamení dvou lidí, starosty a jejího duchovního otce Jiřího Poděbradského. Podílí se na ní velké množství lidí, od členů kulturního výboru,

přes zaměstnance obce, až po dobrovolníky z řad obyvatel, kteří mají soutěž rádi a vzali si ji za svou.

Popište prosím průběh soutěže.

Začíná to celé tím, že vzorky chodí poštou nebo je lidé nosí na obecní úřad osobně. My je uskladníme ve sklepech a poté je takzvaně anonymizujeme: každá marmeláda dostane svůj číselný kód. Nu a pak se rozdělí do jednotlivých kategorií. Základní jsou čtyři: peckoviny, jádroviny, bobuloviny a exotika. V nich se pak dále dělí podle konkrétních surovin. Pokud přijde od jedné suroviny přes šest marmelád od více než třech soutěžících, vznikne pro ni samostatná kategorie. Jednotlivé vzorky se posléze odnesou na sál kulturního domu, kde je hodnotí porota. Ta vzorek očichá, ochutná, posoudí jeho vzhled a konzistenci a v pěti hodnotících kritériích jej oboduje na stupnici od jedné do deseti. In the end se vyhlásí vítězové v jednotlivých kategoriích.

Kdo tvoří výběrovou komisi?

Porotců je pět, zpočátku to byli místní stateční lidé (směje se), dneska v ní sedí například rozhlasový reportér Jaroslav Hoření nebo Jana Akmanová-Pálfi z Komunitního centra Višňová. Žádní profíci nebo kuchaři, ale normální lidé, kterým marmelády chutnají.

Je porota náročná?

My tu nerozebíráme marmelády na atomy, nejsme hodnotící soutěž typu Master Chef. Je nám jedno, jestli je v marmeládách přírodní pektin nebo nějaká kuchařinka použije Gelfix. Pro nás je důležité hlavně to, že mají účastníci z vaření marmelád radost. U nás nikdo neprohrává a i ten, který na stupních vítězů nestane, odejde s pamětním listem a nějakou drobností. Lidé se k nám rádi vrací, a to i když se neumístí. Stejně tak máme na JamParádě mata-dory, kterým to vychází prakticky každý rok. Mimochodem, víte, odkud dorazily nejvzdálenější vzorky? Z Filipín a Austrálie.

Z čeho všeho se marmelády připravují?

Nejvíce bývá jahodových, a to ať samostatně nebo ve směsi s něčím jiným. Ostatně, na JamParádě je krásné, že pokaždé poznáme, co se ten rok zrovna urodilo. Zajímavostí je, že se marmelády nedělají jen z ovoce, ale i ze zeleniny. Měli jsme tu například kategorie dýňových nebo cuketových marmelád. Výtečná byla marmeláda z okurky, respektive z okurky s levandulí. Opravdu naprostá bomba. Kuriozitou byla také kupříkladu cibulová marmeláda a za zmínku stojí, že se dělají marmelády z květin, například z růží. Pozoruhodná byla i borůvková marmeláda s portským, která vyhrála Cenu publika, stejně jako třeba kaštanová marmeláda.

Jak porota neutralizuje své chuťové pohárky?

K dispozici jsou chleby, rohlíky a voda. Ale porota si s tím většinou moc hlavu neláme, to snad jen v případech, že je třeba výraznou chuť marmelády něčím přebít.

Čím oceníte vítěze?

Dostávají skleněné plastiky vytvořené zpleťtím zavařovací sklenice, které pro nás vyrábí sklárna Spider Glass v Heřmanicích. Úspěch v JamParádě navíc pomáhá i těm, kteří jezdí se svými marmeládami po trzích a jarmarcích. Když prý zákazníci vidí, že jejich výrobky uspěly na JamParádě, je to pro ně známka toho, že budou kvalitní. A to nám dělá ohromnou radost. ←

autor rozhovoru: Jan Mikulička

foto: starosta Kunratic Milan Götz
s výběrem přihlášených marmelád
foto: Jan Mikulička

Etiketa jablečného moštu z kunratické továrny.
Repro: Petr Bíma.

- 1 Šuplík s firmou Christian Leubner's Sohn s marmeládami pro letošní Jamparádu. Foto: Jan Mikulička.
- 2 Rozsáhlý areál Leubnerovy továrny na historické pohlednici. Repro: Petr Bíma.
- 3 Lahev od ovocného nápoje z Kunratic. Foto: Jan Mikulička.
- 4 Kelímek od Leubnerovy marmelády. Foto: Jan Mikulička.
- 5 Ruiny areálu marmeládky. Foto: Jan Mikulička.

KRAJEM

Smutný osud kunratické marmeládky

Vzestup, prosperita, blahobyt – a pak jenom úpadek, chátrání a přesmutný konec. Snad jen máloco jiného tak věrně kopíruje průběh pohnutého dvacátého století v severočeském pohraničí tak věrně, jako osud takzvané marmeládky, továrny, která z Kunratic kdysi vyvážela marmelády, ale i ovocná vína či mošty do mnoha zemí světa.

Firmu, která byla zprvu lisovnou ovoce a výrobnou ovocných vín, založil v roce 1880 na okraji Kunratic Carl Christian Leubner. Podniku se dařilo velmi dobře. Roku 1918 Christian Leubner zemřel a podnik převzal jeho syn Heinrich Edmund Leubner. V rozvoji továrny zdárně pokračoval: vybudoval pět lisů na ovoce poháněných parními stroji, k výrobě džemů používal vakuové kádě. Byl také jedním z prvních výrobců ovocných šťáv a moštů, do té doby se preferovala pouze výroba ovocných vín.

„Kvůli továrně se dokonce změnila trať úzkokolejky zvané Heřmanička. Aby se mohly ze závodu rychleji a pružněji vyvážet výrobky, vedla nakonec oproti původním plánům kolem továrny,“ přiblížil starosta Kunratic Milan Götz.

V plánu bylo dokonce ještě i založení firmy na výrobu čokolády, ale to už se začala nad Leubnery i celou Evropou stahovat mračna: první světová válka, úmrtí Heinricha i jeho bratra, vystěhování části rodiny za oceán do Spojených států, pak druhá světová válka a odsun zbylých Leubnerů do Německa.

Po válce se stala osiřelá továrna součástí místního JZD, což jí nepříдалo ani

na vzhledu, ani na stavu. Dnes je areál při silnici do Bogatyně pobořený a milosrdně zarostlý křovisky. Je zařazen do databáze brownfieldů Libereckého kraje a trosky budov s osleplými okny čekají už jen na ránu z milosti.

Kde se Leubnerové vůbec v Kunraticích vzali? „Rod Leubnerů žil v Dětrichově. Zakladatel továrny Christian odtamtud přchl, protože otec z něj chtěl mít řezníka, a to se mu nelíbilo. Vandroval pak po severních zemích, kde přičichl ke zpracování ovoce. Když se vrátil, začal podnikat v Kunraticích,“ objasnil starosta Kunratic Milan Götz.

Po období socialistického nezájmu začali v Kunraticích místní odkaz slavného podniku znovu alespoň částečně křísit. „Kromě historických pohlednic a jejich skenů se nám podařilo sehnat několik artefaktů, které někdejší slávu místní továrny připomínají. Jsou to torzo kelímku od marmelády, lahev od ovocného nápoje a takový dřevěný šuplíček odkudsi, který nese na bocích značku Leubnerovy firmy. Budeme mít také zapůjčenou reklamní ceduli podniku,“ prozradil starosta.

V roce 2013 na Frýdlantsko dokonce až z Ameriky dorazili potomci Leubnerů. „Navštívili náš hřbitov, kde mají jejich předkové honosnou hrobku, bohužel po desetiletích neúdržby dost zchátralou. Vzali jsme je také do ruin bývalé továrny. To bylo smutné. Odesli si odtamtud aspoň kamínek na památku,“ uzavřel Milan Götz. ←

text: Jan Mikulička

Kraj. Příloha Libereckého kraje. Vychází 11x ročně.

Vydává Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2. IČO: 70891508. Ev. č.: MK ČR E 21924. Redakční radu tvoří nominovaní zástupci zastupitelských klubů Zastupitelstva LK a Krajského úřadu LK, předsedkyní je Květa Šírová. Redakce: media@kraj-lbc.cz, tel: +420 485 226 111.

Číslo 11/2020 vyšlo 2. listopadu 2020, uzávěrka byla 15. října 2020.

magazin.kraj-lbc.cz

www.facebook.com/krajlk

Liberecký kraj